

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

จำลอง ดิษยวณิช. ศ.น.พ.. วิปัสสนากรรมฐานและเชาว์อารมณ์. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์, ๒๕๔๓.

นิคม มูลเรือง. การส่งเสริมสุขภาพ : แนวคิดก้าวหน้าของผู้ประกอบวิชาทางสุขภาพ. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๑.

เพ็ญภา ทริพย์เจริญ. พ.ญ.. สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการอบรมการแพทย์แผนไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๓๘

พุทธทาสภิกขุ. การใช้อานาปานสติให้เป็นประโยชน์ในบ้านเรือน. สุราษฎร์ธานี : มิตรนราการพิมพ์, ๒๕๔๐.

_____ . การมีสติสัมปชัญญะต่อสู่ความเจ็บป่วย. กรุงเทพมหานคร : หจก.ภาพพิมพ์, ๒๕๔๐.

_____ . ทาน ศีล สมาธิ. กรุงเทพมหานคร : รุ่งแสงทิพย์, ๒๕๔๘.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพฯ มหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

_____ . พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

_____ . พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

_____ . พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

_____ . “สุขภาวะองค์รวมแนวพุทธ”. พุทธจักร. ปีที่ ๕๙ ฉบับที่ ๑๑, พฤศจิกายน ๒๕๔๘.

_____ . สุขภาวะองค์รวมแนวพุทธ : ภาวะที่ปลอดภัยและเป็นสุขในระบบชีวิตแห่งธรรมชาติและสังคมยุคไอที. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบันลือธรรม, ๒๕๔๙.

พระมหาจรรยา สุทธิญาณ. พระพุทธศาสนากับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

พระมหาสมปอง มุทิโต. **คัมภีร์อภิธานวรรณนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง, ๒๕๔๗.

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย. **วิสุทธิธรรมคแปล ภาค ๒ ตอน ๑**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย, ๑๕๑๐.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๖.

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส). **สุขภาพทางจิตวิญญาณสู่สุขภาพทางปัญญา**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : อุษาการพิมพ์, ๒๕๔๖.

อุทัย สุดสุข. **สาธารณสุขในพระไตรปิฎก**. กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, ๒๕๕๑.

อนุวัฒน์ ศุภชาติกุล. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปีการพัฒนา เรียนรู้เรื่องคุณภาพโรงพยาบาล. ครั้งที่ ๑๘. **เรื่องสาระคินหัวใจให้ระบบสุขภาพ พ.ร.บ.**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ดีวัน, ๒๕๕๐.

(๒) วิทยานิพนธ์, งานวิจัย :

กันทิทา หลวงทิพย์. การศึกษาพฤติกรรมการออกกำลังกายของบุคลากรในโรงพยาบาลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี. **งานวิจัย**. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏนครปฐม, ๒๕๕๐.

ณัฐกฤช ฉายเสมแสง. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ของข้าราชการประจำการ จังหวัดลพบุรี. **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๓.

ประไพ เพิ่มกลีกร. “การพยาบาลผู้ป่วยตามแนวพุทธศาสนา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

พระครูสิริรัตนานุวัตร. “แนวคิดและกระบวนการสร้างเสริมสุขภาพขององค์กรตามแนวพุทธจิตวิทยา”. **รายงานวิจัย**. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

พระครูอินทสารวิจักษ์ อินทสโร (กิจไธ). “การรักษาโรคด้วยยาสมุนไพรและธรรมโอสที่ปรากฏใน คัมภีร์พระพุทศาสนา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

พระธรรมโมลี (ทองอยู่ ญาณวิสุโท). “การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องสุขภาพแบบองค์รวมใน พระพุทศาสนาเถรวาทกับแนวคิดตะวันตก”. **สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

_____. “การศึกษาเชิงวิเคราะห์วิถีชีวิต พฤติกรรมสุขภาพและการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ของพระสงฆ์ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

พระมหาปองปรีดา ปริบุญโณ. “การป้องกันและรักษาโรคตามหลักพระพุทศาสนา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

พระมหาอุดร สุทธิญาณ (เกตุทอง). “ศึกษาสุขภาพแบบองค์รวมวิถีพุทธในพระไตรปิฎก”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

พระสมภาร ววิรัตน์. “การนำหลักวิปัสสนากรรมฐานมาใช้ในการทดลองความแปรปรวนทางอารมณ์ในสตรีวัยทอง”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๓.

พระอธิการไพศาล กิตติภทฺโท. “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องการประยุกต์ใช้พุทธปรัชญาในการบำรุงรักษาจิตผู้ป่วย”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

ภินันท์ สิงห์กฤตยา. “ศึกษาการประยุกต์ใช้กระบวนการทัศน์และกระบวนการสร้างเสริมสุขภาพตามแนวพระพุทธศาสนา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

สุนันทา กระจ่างแดน. “ผลของการทำสมาธิชนิดอานาปานสติแบบผ่อนคลายเป็นการลดความเครียดและความดันโลหิตสูงไม่ทราบสาเหตุ”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๐.

สมทรง เฟ่งสุวรรณ. “ผลของการฝึกสมาธิต่อการลดความวิตกกังวลและความซึมเศร้าในผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับสิ่งที่รักษา”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหิดล, ๒๕๓๘.

สรณีย์ สายสร. การศึกษาเชิงวิเคราะห์ แนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาภาวะความเจ็บป่วยในเชิงบูรณาการแนวพุทธ : ศึกษากรณีโรคมะเร็ง. **ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตปรัชญาและศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๘.

สุวัฒน์ รักขันโทพร้อมคณะ. “พฤติกรรมการณ์ดูแลสุขภาพตนเองของพระภิกษุในเขตภาคใต้ตอนบน”. **รายงานการวิจัย**. สุราษฎร์ธานี : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

เสาวนีย์ ฤดี. “สุขภาพองค์รวมแนวพุทธ : กรณีศึกษาผู้ป่วยคลินิกโรคเบาหวานโรงพยาบาลราชวิถี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

อุทัยวรรณ เล่าประเสริฐสุข. “การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธวิธีบรรเทาทุกข์ยามเจ็บป่วย”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

(๓) เอกสารที่ไม่ได้พิมพ์เผยแพร่:

บัญชีสำรวจพระภิกษุ-สามเณร ประจำเดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ของคณะสงฆ์ อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร.

สำนักทะเบียน กรมการปกครองอำเภอตะพานหิน, เดือน มกราคม ๒๕๕๙.

(๔) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ศูนย์พัฒนาทรัพยากรการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. แนวคิดเกี่ยวกับอนามัยสิ่งแวดล้อม.

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://cyberclass.msu.ac.th/cyberclass/cyberclass/uploads/lib/html/31823/unit1_1_12.html.

_____ .มลพิษทางอากาศ, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://cyberclass.msu.ac.th/cyberclass/cyberclassuploads/lib/html>.

(๕) ผู้ให้บทสัมภาษณ์ :

นายสันติ พุ่มมะลิ อายุ ๕๗ ปี. ๘ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๙.

พระคำพอง วรธมโม อายุ ๕๑ ปี วัดหาดแตงโม. ๙ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙.

พระครูพิจิตรสราภิรักษ์ อายุ ๔๕ ปี วัดหนองพะยอม. ๒๘ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙.

พระครูพิสิทธ์ธีรโรภาส อายุ ๓๖ ปี วัดต้นชุมแสง. ๒๑ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙.

พระชาญ จันทปญโญ อายุ ๔๕ ปี วัดไทรโรงโคน. ๒๖ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙.

พระถนอม ธมมกาโม อายุ ๖๒ ปี วัดหาดแตงโม. ๙ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙.

พระนำชัย วรกิจใจ อายุ ๒๒ ปี วัดปิ่นสุทธาวาส. ๑๕ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙.

พระเปลย ฐานปญโญ อายุ ๖๗ ปี วัดต้นชุมแสง. ๒๑ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙.

พระศรีวิกรมมณี อายุ ๕๖ ปี วัดตะพานหิน. ๒๐ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙.

พระเสนอ เตชธมโม อายุ ๖๑ ปี วัดไทรโรงโคน. ๘ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙.

พระอธิการวันชัย อากสโร อายุ ๕๑ ปี วัดปิ่นสุทธาวาส. ๑๕ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙.

๒. ภาษาอังกฤษ :

Bhikkhu P.A. Payutto. **Vision of Dhamma: A Collection of Buddhist Writings in English.** Nakhon Pathom : Wat Nyanavesakavan, 2007.

Churchill's illustrated medical dictionary. **Churchill's Medical's dictionary.** New York, Edinburgh. London. Melbourne. Tokyo : Churchill Livingstone Inc, 1989.

Damien Keown. **A Dictionary of Buddhism.** Oxford: Oxford University Press, 2003.

Hornby. A S, **Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English**, 6th Edition. Great Britain : Oxford University Press, 2001.